

27 & 28 SEPT

START: DE LAKENHAL IN SCHELTEMA
MARKTSTEEG 1. LOCATIES OPEN 12-18 U
WWW.KUNSTROUTELEIDEN.NL

www.lakenhal.nl | September 2008

Op zaterdag 27 en zondag 28 september stellen 146 kunstenaars en galleries in de Leidse binnenstad hun atelier tussen 12 en 18 uur voor u open. Gebouw Scheltema aan de Marktsteeg vormt wederom het startpunt. Hier is documentatie van alle deelnemende kunstenaars in te zien en een gratis routeboekje met plattegrond, lijst van deelnemers en foto's van kunstwerken op te halen. Zo kunt u goed gedocumenteerd op pad.

Stedelijk Museum De Lakenhal Leiden

- Luidruchtige peuters en kleuters kunnen terecht in de steeg van Scheltema. Kinderen van 3 tot 5 jaar racen hier tegen elkaar op een driewielerbaan. Door hun stem te gebruiken, drijven zij een elektronisch motortje aan dat reageert op volume. Dus, wie het hardst kan schreeuwen... Het is een kunstproject van André Kodde (Sandberg Instituut) en meedoen kan op zaterdag en zondag van 12 tot 15 uur.
- Dit jaar organiseert de Stichting Leidse Galerries op zondag ook een eigen 'Kunst- en Galeriepresentatie' in de Waag, Aalmarkt 21, Leiden, van 12 tot 17 uur.
- Het jaarlijkse scholenproject voor leerlingen uit groep 7 en 8 staat in het teken van het woord (over kunst) van Jan Wolkers. Zo'n 650 leerlingen bezoeken in september en oktober een kunstenaar in zijn atelier, krijgen workshops op school en brengen een afrondend bezoek aan de Wolkerstentoonstelling in De Lakenhal.
- Tenslotte is t/m 5 oktober in De Lakenhal een foto-installatie te zien van Marlies van Boekel die het museum 365 dagen fotografeerde, zet de Leidse Schouwburg haar deuren open voor rondleidingen over hun kunstwerken, kunt u gratis parkeren, met korting een fiets huren en meer.

zaterdag 27 en zondag 28 september

Kijk voor alle informatie op: www.kunstroute-leiden.nl

Begin 2007 voltooide Jan Wolkers een groot schilderij. Een zinderend geel doek dat zowel hoop als berusting uitstraalt. Het werd zijn laatste, grote schilderij en de bekroning van een indrukwekkende serie werken die hij in de voorgaande twintig jaar had gemaakt. Precies een jaar na zijn dood organiseert De Lakenhal een overzichtstentoonstelling van zijn werk met een accent op zijn beeldende kunst: tekeningen, schilderijen, beelden, vroeger en recenter nog niet eerder getoond werk, verrijkt met gedichten en fragmenten uit zijn literaire werk.

Vanaf zijn vroegste jeugd bezocht Jan Wolkers regelmatig De Lakenhal. Het museum vormde hem als beeldend kunstenaar, leerde hem kijken, opende nieuwe wereldbeelden en inspireerde hem als schrijver. De tentoonstelling is dan ook opgezet als een parcours door het gehele museum, waarin de bezoeker de ontwikkeling van Wolkers als veelzijdig kunstenaar kan volgen en als het ware door de ogen van een jeugdige en leergierige Wolkers, de museumcollectie kan herontdekken. De biografie van Jan Wolkers, Onno Blom, treedt op als gastconservator en maakte voor De Lakenhal een keuze uit de omvangrijke Collectie Wolkers. Irma Boom, internationaal erkend om haar grafische vormgeving, tekende voor de typo-

grafie. Oud-museumdirecteur Rudi Fuchs adviseerde over de opstelling van de werken van Wolkers in samenwerking met collectiestukken van De Lakenhal. Wolkers nog eens nalezen kan in de 17de eeuwse zaal die als 'lounge' bibliotheek is ingericht. In de oud-Hollandse keuken kunnen bezoekers kijken naar de documentaire *Oceaan van hoop*, waarin Wolkers

vertelt over zijn oorlogsjaren in Leiden.

Ook buiten de museummuren gaat de tentoonstelling door: met het project *Levend Archief* houden de jonge kunstenaars Luna Maurer en Roel Wouters de herinnering aan Jan Wolkers levend. In een duinpan bij hotel Duinoord aan de Wassenaarse Slag kan iedereen, van 1 januari t/m 31 december 2009, zijn hommage aan Wolkers brengen. De vaststaande camera registreert alle bijdragen op een interactief internetplatform, waarop bezoekers zelf de filmpjes kunnen ordenen en waarmee zij een persoonlijk archief kunnen samenstellen. Een speciaal Wolkers-arrangement brengt u, na een bezoek aan De Lakenhal, langs al die plekken in Leiden die vereeuwigd zijn in de romans van Wolkers. Terug naar Oegstgeest is ook mogelijk, maar dan wel op de fiets. Kijk voor meer informatie op www.groepswijzer.nl of bel naar Prokwadraat 071 52 355 30.

Voor actuele informatie over het uitgebreide activiteitenprogramma, kijk op www.lakenhal.nl

**mars
zwart &
titaan
wit** onno blom &
irma boom

het beeldend
werk van

**jan
wolkers**

Jan Wolkers afficheerde zichzelf altijd als 'beeldhouwer, schilder, schrijver', in exact deze volgorde. Maar hij was nadrukkelijk alle drie tegelijk, het ene in het andere. Zoals hij beeldhouwde met woorden, zo dichtte hij met verf.

Bij de tentoonstelling verschijnt het boek *Marszwart & titaanwit*, geschreven door Onno Blom, gastconservator van de tentoonstelling en biografie van Jan Wolkers. Hierin wordt beschreven hoe de talenten van Wolkers zich ontwikkelden en samenhangen. Niet door een chronologische opsomming,

maar door Wolkers' woorden en beelden naast elkaar te tonen en de sensitiviteit van de kunstenaar te laten spreken door zijn voorkeuren voor heldere vormen, van figuratief naar abstract, voor tastbare materialen – hij werkte niet alleen met verf en brons, maar ook met lood en afval, zelfs met stront en goud – en bovenal door zijn liefde voor licht.

Marszwart & titaanwit is schitterend vormgegeven door Irma Boom en wordt uitgegeven door De Lakenhal in samenwerking met de Bezige Bij. Prijs: €25,-.

www.kunstgebouw.nl

De week van de keramiek 25 oktober t/m 2 november 2008

Een nieuwe film over keramisch vormgever Jaap Ravelli, een tentoonstelling over de Oegstgeester dakpan, 200 objecten uit de Amphora-collectie, hedendaagse autobanden uit klei gekneed en gecombineerd met vroeg 20ste-eeuws aardewerk, gekrompen Chinees serviesgoed uit de 21ste eeuw; fabrieksrondeleidingen, keramische beelden in een heemtuin, een rondvaart, lezingen en meer. Dit is een greep uit de activiteiten die de vier gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Katwijk eind oktober samen organiseren onder de noemer 'Week van de Keramiek'. De regio Holland Rijnland heeft een rijke keramiekgeschiedenis. Dwars door dit gebied stroomt de rivier de Oude Rijn die voor de aanvoer van klei en de afvoer van producten van grote betekenis is geweest. Langs de oevers van de Oude Rijn rookten de schoorstenen van steenbakkerijen, dakpanfabrieken en kalkovens. De klei werd rechtstreeks uit de polders gehaald en als grondstof gebruikt voor het vervaardigen van verschillende producten, van fijn keramiek tot bakstenen en dakpannen. Enkele hoofdstukken van deze keramiekgeschiedenis, de keramiekontwerpers en hun verhalen vormen het uitgangspunt van deze bijzondere gemeentelijke samenwerking. Zoals de loop van de Oude Rijn de verbinding vormt in de keramiekgeschiedenis, zo maakt deze week in oktober 2009 de verbinding tussen alle activiteiten in de vier betrokken gemeenten. De Lakenhal vult het Leidse deel van dit project met nieuwe presentaties van haar keramische collecties, met een hedendaagse installatie in Scheltema en in Scheltema de première van de film *Ravelli, portret van een keramisch vormgever*. Voor een compleet programma kijk op:

www.kunstgebouw.nl

3 oktober 2008 t/m 4 januari 2009

De collectie Amphora in De Lakenhal

In 2005 verwierf De Lakenhal een omvangrijke verzameling aardewerk van de Tegel- en Faiiencefabriek Amphora uit Oegstgeest. De meer dan tweehonderd siervazen, -borden en andere objecten bieden een compleet overzicht van de productie van de fabriek die werd opgericht in 1908 en bleef produceren tot 1933.

Amphora had vakkundige medewerkers in dienst die elk afzonderlijk object met de hand beschilderden en beschikte over bekende ontwerpers als Sam Schellink, Theo Verstraaten, Chris van der Hoef en Roelof Sterken. De fabriek produceerde aanvankelijk aardewerk met robuuste vormen en sierlijke motieven waarin de Jugendstil of Art Nouveau nog naklonk. Ook werd er geëxperimenteerd met aardewerk dat was geïnspireerd op Iraanse of Chinese voorbeelden. De sluiting van de beroemde fabriek Rozenburg in Den Haag in 1914 betekende een nieuwe uitdaging voor Amphora. De productie van gedenkwaardewerk, het zogeheten Juliana-aardewerk, werd vanuit Den Haag in Oegstgeest voortgezet. Veel succes oogstte de fabriek met aardewerk naar ontwerp van Chris van der Hoef met een meer simpele, geometrische decoratie, met verfijnde kleurvlakjes en lijnen tegen een crèmekleurige ondergrond. Het is vooral met deze laatste categorie dat Amphora zich wist te onderscheiden van andere fabrieken en een eigen, succesrijke kwaliteit wist te bereiken.

27 september 2008 t/m 4 januari 2009

Installatie *Statisch Vooruitgangsmonument*, van Ruchama Noorda bij De Lakenhal in Scheltema

In het kader van de 'week van de keramiek' vroeg De Lakenhal Ruchama Noorda de ruimten van Scheltema te gebruiken voor een nieuwe installatie waarvan het uitgangspunt de eigen museale collectie zou zijn. Vanuit haar fascinatie voor vroeg 20ste-eeuwse kunststromingen, koos zij stoelen van Huszar, Schuitema en Gispén, keramische vazen en schalen en een tekening van Hendrik Valk. Deze museumstukken vormen in haar nieuwe werk het decor, waarbinnen haar geloof in het verlangen naar een alles omvattende ideologie en avant-garde tot uiting komt.

De installatie *Statisch Vooruitgangsmonument* is te zien als een hedendaagse interpretatie van het 20ste-eeuwse 'totaalkunstwerk' en bestaat uit een verzameling van collectiestukken, keramiek, meubelen, tekeningen, typografie en een film. De film is gebaseerd op een gedicht dat Noorda schreef en grijpt in beeldtaal terug op obscure vroeg 20ste-eeuwse dansfilms. Het is een samenwerkingsproject met de filmmaker/kunstenaar Brian McKenna, de euritmiste Kaya Kitani en de Colombiaanse Natalia Domínguez Rangel die een compositie schreef.